

Hoorzitting met de heer Louis Michel (Ontwikkelingshulp en Humanitaire Hulpverlening)

"Het gaat hier om één van de concreetste en meest ambitieuze beleidsvormen van de Europese unie". Met die woorden heeft Louis MICHEL woensdag tevreden te kennen gegeven dat hij zich met volle inzet aan zijn nieuwe opdracht wil wijden. Hij is de commissaris die voorgedragen is door België en het ontwikkelingsbeleid onder zijn bevoegdheid krijgt. De relaties met de belangrijke deelnemers in de beleidsvoering die de niet-gouvernementele organisaties zijn, en de rechten van de mens vormen de centrale thema's van de vele vragen in de loop van de hoorzitting. Daarnaast zijn o.a. ook aan de orde gekomen de bevoegdheidsverdeling tussen Michel en zijn collega Benita FERRERO-WALDNER, die bevoegd is voor de buitenlandse betrekkingen, en de onderlinge afstemming van de Europese ontwikkelingshulp en die van de lidstaten.

Als Belgisch minister van Buitenlandse Zaken heeft Michel al voor de uitdagingen van het ontwikkelingsbeleid gestaan. *"Ik ben getuige geweest van de ondraaglijke ellende van hele bevolkingsgroepen"* zegt hij woensdag in de loop van de hoorzitting tegen de Parlementsleden. Hij heeft de portefeuille zelf gevraagd en beschouwt ze niet als "tweede keus" : *"Een andere ambitie had ik niet."* Veel Parlementsleden verheugen zich over zijn keuze en menen dat zijn mandaat volledig in de lijn van zijn loopbaan tot nog toe en zijn persoonlijkheid ligt. De vele vragen die verder nog gevolgd zijn, hebben desondanks niet veel concrete antwoorden over de beleidslijn en prioriteiten van de voorgedragen commissaris voor de eerstvolgende 5 jaar verschaft. Zelf komt hij er bij herhaling voor uit dat hij zich niet wil vastleggen of geen definitieve antwoorden wil geven zolang als hij een aantal aangelegenheden nog niet nader bestudeerd heeft. Wel bevestigt hij met kracht een aantal van zijn ideeën, zonder daarbij uit het oog te verliezen om ook zijn openheid voor dialoog en zijn bereidheid tot discussie met het Europees Parlement in herinnering te brengen : *"Ik ben bereid om van mening te veranderen als de argumentatie steekhoudend is."*

"De NGO's bezitten niet het monopolie van de ontwikkelingshulp"

Meerdere vragen gaan over de rol van de NGO's en de betrekkingen die de kandidaat-commissaris ermee denkt te onderhouden. In antwoord op een vraag van Eoin RYAN (UEN, Ierland) brengt Michel hulde aan hun vakkundigheid. Hij denkt ze bij het uittekenen van het beleid te betrekken maar weigert om *"blanco cheques te tekenen"*. Daarnaast benadrukt hij dat het maatschappelijk middenveld ruimer is als alleen maar de NGO's. Hij wenst ook de vakbonden, werkgeversverenigingen of plaatselijke deelnemers in het beleid te raadplegen.

Ondersteuning van de NGO's van de nieuwe lidstaten is het centraal onderwerp van de vragen van de Parlementsleden Danuté BUDREIKATE (ALDE, Litouwen) en Jana HYBASKOVÁ (PPE-DE, Tsjechië). Michel wil de NGO's eerst ontmoeten voordat hij beslissingen over eventuele steunverlening neemt. Voor hem is het duidelijk dat de werkzaamheden van de NGO's de publieke opinie maar ook de beleidsvoerders van de nieuwe lidstaten - waar geen ontwikkelingssamenwerkingstraditie bestaat - kan helpen om het belang van het ontwikkelingsbeleid in te zien.

Goede bestuurspraktijk en rechten van de mens : dialoog heeft voorrang

In antwoord op verschillende opmerkingen op het initiatief voor demo'cratie en rechten van de mens - dat de Europese Unie de mogelijkheid geeft om NGO's in de partnerlanden rechtstreeks financiële hulp te bieden zonder de omweg langs de regeringsautoriteiten - benadrukt Michel zijn voorkeur voor politieke dialoog, ook in moeilijke situaties. Hij wil het centraal gezag niet zonder meer uitsluiten, antwoordt hij aan Frithjof SCHMIDT (Verts/ALE, Duitsland). Zo wijst hij ook strikte toepassing van voorwaardelijke hulpverlening van de hand, hoewel Michael GAHLER (PPE-DE, Duitsland) van mening is dat *"goede bestuurspraktijk aan de basis van alle verder optreden moet liggen"*. Michel volgt de lijn van de Europese Commissie, *"die zo verstandig geweest is om de ontwikkelingshulp voort te zetten in landen*

waarmee de politieke dialoog verbroken was ... - Ik ben tegen embargo's die iedereen treffen behalve de bewindvoerders," zegt hij op een opmerking van Zbigniew Franciszek ZALESKI (PPE-DE, Polen).

Daarnaast spreekt Michel zich duidelijk voor budgettaire hulpverlening uit, liever dan aan de hand van programma's. Ze kan ervoor zorgen dat de begunstigde landen zich zelf verantwoordelijk voelen voor de hulp en maakt een einde aan het neokolonialisme. Verder geeft die vorm van hulpverlening de Europese Commissie volgens hem een veel krachtiger middel in de hand om druk uit te oefenen voor eerbiediging van de rechten van de mens en goede bestuurspraktijken, omdat de hulpverlening dan een geheel is en niet in afzonderlijke projecten opgedeeld.

Samenwerking met commissaris Ferrero-Waldner

Een groot aantal vragen van parlementsleden, o.a. van Miguel Ángel MARTÍNEZ MARTÍNEZ (PSE, Spanje) gaat over de afbakening tussen de portefeuille van Michel en die van zijn collega Ferrero-Waldner, die met de buitenlandse betrekkingen en het nabuurschapsbeleid belast is. De verdeling ziet er misschien te subtiel uit, want Michel is verantwoordelijk voor de programmering van EuropaAid, terwijl Ferrero-Waldner voor de uitvoering moet zorgen. Voor de nieuwe commissaris zouden de problemen in de praktijk een gemakkelijke oplossing moeten vinden door goede samenwerking tussen de verschillende diensten van de Europese Commissie. De werkgroep Relex onder leiding van voorzitter Barroso en met mevr. Ferrero-Waldner als ondervoorzitter moet dat soort conflicten helpen beslechten, stelt de kandidaat tegenover Nirj DEVA (PPE-DE, Verenigd Koninkrijk). Michel rondt het onderwerp af met de verklaring dat hij *"niet naar hier gekomen (is) voor krachtmetingen met mevr. Ferrero-Waldner, en zij ook niet!"*.

Samenhang in het ontwikkelingsbeleid

Het ontwikkelingsbeleid wordt door de Europese Unie en haar lidstaten gevoerd. Dubbel werk kan vermeden worden als de verschillende landen hun ontwikkelingstrategieën in overeenstemming met de Europese strategie vastleggen, aldus Michel.

Bovendien, zoals hij Csaba ÖRY (PPE-DE, Hongarije) uitlegt, moet de donor die ervaring ter plaatse heeft en er over geprivilegieerde relaties beschikt, voorrang krijgen. De leidinggevende rol kan een lidstaat toekomen die al lang betrekkingen met een bepaald land onderhoudt of er sterker aanwezig is. De taken moeten doelmatig verdeeld worden.

Specifieke beleidsvoering voor de rechten van kinderen ?

Op opmerkingen van Maria MARTENS (PPE-DE, Nederland) stelt Michel dat hij er de voorkeur aan geeft dat de rechten van kinderen in alle programma's voor ontwikkelingshulp van de Europese Unie in aanmerking genomen worden, liever dan dat er een speciaal beleidsinstrument voor is. Wanneer Marie-Arlette CARLOTTI (PSE, Frankrijk) later op dat punt terugkomt en erop wijst dat het Europees Parlement en de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU zich voor een speciaal beleidsinstrument uitgesproken hebben, aanvaardt hij om een actieplan voor de kinderen bespreekbaar te maken. Naar zijn mening is een horizontale werkwijze de meest doeltreffende, maar Michel erkent dat beide werkwijzen elkaar niet uitsluiten.

Handel en ontwikkeling

Een politieke kwestie van de eerste orde die tijdens de hoorzitting maar zeer weinig ter sprake gekomen is. In antwoord op vragen van Thierry CORNILLET (ALDE, Frankrijk) en Gabriele ZIMMER (GUE/NGL, Duitsland), vooral over de liberalisering van de dienstensector, kan Michel er toch op wijzen dat hij gevoelig is voor het probleem, want hij vindt dat niet alles verhandelbaar is. *"In de ontwikkelingslanden moet de staat duidelijker als bij ons als scheidsrechter aanwezig zijn om voor herverdeling en eerbiediging van de elementaire rechten te zorgen"*, zo stelt hij nog. Alexandra DOBOLYI (PSE, Hongarije) geeft hij de verzekering dat

hij op behoud van de openbare dienstverlening in de ontwikkelingslanden, zoals onderwijs of gezondheidszorg, gesteld is.

In antwoord op vragen van Frithjof SCHMIDT en Miguel PORTAS (GUE/NGL, Portugal) verklaart Michel ook dat hij voorstander van de invoering van een *"belasting van het Tobin-type"* is.

Oproep voor het ontwikkelingsbeleid aan de burgers

"Te weinig Europese burgers zijn op de hoogte van alle weldaden van de Europese Unie op dat terrein", meent Michel, terwijl toch 55 % van alle ontwikkelingshulp ter wereld van de Europese Unie en haar lidstaten afkomstig is. Volgens Michael Gahler *"moet, behalve de politieke besluitvorming, ook de publieke opinie in de verschillende landen zich daarvan bewust zijn"*. Michel en de Europese Parlementsleden wensen de jongeren aan te spreken. Ze zijn gevoelig voor de problemen, en het optreden van de Europese Unie moet hun uitgelegd worden om het beter zichtbaar te maken. Op dat punt wil Michel zich inzetten om *"de Europese boodschap uit te dragen waar ik maar uitgenodigd word. Ik meen daar zelfs enig talent voor te hebben !"*

Met die opdracht kan Michel ook een *"basismilitant"* van zijn partij blijven en zijn spreekrecht als burger behouden. *"Ik ben geen politieke eunuch geworden door Europees commissaris te worden"*, antwoordt hij aan Koenraad DILLEN (niet ingeschreven, België), die hem zijn aanhoudende aanwezigheid op het Belgisch politiek toneel verwijt.

06.10.2004

Commissie ontwikkelingsamenwerking

voorzitter : Luisa MORGANTINI (GUE/NGL, Italië)

Nadere inlichtingen :

Armelle Douaud + 32 2 284 38 06 adouaud@europarl.eu.int